

Handläggare
Linn-Linn Thun
Telefon: 08-508 33 871

Till
Utbildningsnämnden
2019-03-28

Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad som ersätter Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor.
2. Utbildningsnämnden översänder riktlinjerna till stadsdelsnämnderna.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattade 2012-04-19 beslut om Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor. I Stockholms stads budget för år 2018 har utbildningsnämnden fått i uppdrag att revidera riktlinjerna och inkludera förskolan och gymnasieskolan i syfte att öka andelen ekologisk mat och minska klimatpåverkan, samt öka andelen miljömärkt fisk och minska matsvinnet i skolorna. Den stadsövergripande strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat (utbn 2018-10-25, dnr 1.6.1-6457/2018 och KS 2018/430) för bättre folkhälsa och minskad miljö- och klimatpåverkan utgör en utgångspunkt i de reviderade riktlinjerna.

Riktlinjerna syftar till att säkerställa att skolmåltidsverksamheten i stadens kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor har en likvärdig kvalitet. Revideringen av riktlinjerna ska även tydliggöra sambandet mellan måltidsverksamhet, fysisk aktivitet och hälsa. Måltiderna ska vara en del av utbildningen och bidra till att uppnå målet att barnen och eleverna får kunskaper och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan. Riktlinjerna är även anpassade att gälla för förskolorna.

Riktlinjernas inriktning ska prägla all förtäring som skolan tillhandahåller, såväl i skolkök som inom fritidsverksamheten och i cafeteria.

Bakgrund

Utbildningsnämnden fattade 2012-04-19 beslut om Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor. I Stockholms stads budget för år 2018 har utbildningsnämnden fått i uppdrag att revidera riktlinjerna i syfte att öka andelen ekologisk mat och minska miljöpåverkan, öka andelen miljömärkt fisk och minska matsvinnet i skolorna. Riktlinjerna ska även bidra till en ökad fysisk aktivitet hos barn och elever. I revideringen ska stadens förskolor och gymnasieskolor inkluderas.

Den stadsövergripande strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat ska utgöra en utgångspunkt i de reviderade riktlinjerna.

Ärendet

Stadens kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor ska lära alla barn att själva grundlägga en hälsosam livsstil med goda matvanor och fysisk aktivitet. Näringsriktiga, goda och välkomponerade måltider inom förskolan och skolan ger barn och elever goda förutsättningar för att orka med dagen. Måltiderna ska även grundlägga goda matvanor som är hållbara för både hälsa och miljö.

Måltiderna är att betrakta som en del av utbildningen och måltiderna är hela skolans ansvar. Det är viktigt att skapa de bästa förutsättningarna för att barn och elever ska trivas i matsalen, eller på avdelningen, och för att de ska äta av måltiderna. Att lunchen är näringsriktig är betydelsefullt för alla men för vissa barn och elever kan detta vara extra betydelsefullt och måltiderna är därför ett viktigt led i arbetet för att öka jämlikheten vad gäller hälsa.

Riktlinjerna ska vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet och ligga till grund för miljö- och hälsoarbetet i alla verksamheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med miljöförvaltningen samt förskole-, grundskole- och gymnasieavdelningen.

I arbetet med att revidera riktlinjerna har samverkan skett med en referensgrupp bestående av kökschefer inom förskola och skola, en arbetsgrupp bestående av representanter från skolhälсан, kommunikationsenheten, miljöförvaltningen och projektledare inom fysisk aktivitet, samt en styrgrupp med representanter från gymnasie- grund- och förskoleavdelningen.

Vidare har dialog förts med barnombudsmannen i Stockholm stad och med nätverket för avdelningschefer vid förskoleavdelningen. Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor har även varit delaktiga och inkommit med synpunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Riktlinjernas syfte är att bidra till att barn och elever får en hög kvalitet på skolmåltiderna vad gäller näringsinnehåll, sammansättning, måltidsmiljö, variation och måltidsupplevelse. Måltiderna ska vara en del av utbildningen och bidra till att uppnå målet att barn och elever får kunskaper och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan och miljön.

Måltiderna ska vara en källa till matglädje, ge inspiration och vara en trevlig stund av avkoppling. Näringsriktiga, vällagade och välkomponerade måltider ger barn och elever goda förutsättningar att orka med dagen i förskola och skola.

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till goda uppväxtvillkor och rätt till utveckling. Barnets bästa ska vara vägledande i allt arbete vid förskolan och skolan och det är därför av särskild vikt att skolverksamheten genomsyras av ett helhetstänkande kring kost, fysisk aktivitet och hälsa. Riktlinjerna bedöms inte få olika konsekvenser för eleverna beroende på om det är flickor eller pojkar och således inte påverka jämställdheten.

För att riktlinjerna ska implementeras i skolverksamheterna och bidra till att uppnå, samt bibehålla, god kvalitet, anser förvaltningen

att det är nödvändigt med utbildningsinsatser för skolpersonal. Det behövs även kommunikationsinsatser såväl internt som externt.

Då utbildningsnämnden endast kan besluta om riktlinjer rörande det egna verksamhetsområdet föreslås att stadsdelsnämnderna får del av riktlinjerna för eget ställningstagande. Riktlinjerna har arbetats fram för att kunna användas även inom förskolans område, dock kan någon anpassning behöva ske.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad som ersätter Riktlinjer för måltider inom stadens kommunala grundskolor. Beslutet föreslås bli omedelbart justerat för att riktlinjerna ska kunna implementeras utan ytterligare fördröjning.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden översänder riktlinjerna till stadsdelsnämnderna.

Bilaga

Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet inom kommunala förskoleklasser, grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor i Stockholms stad